

4. óra

SZÖVEGFELDOLGOZÁS I.

Cél: az önálló szövegfeldolgozás lépéseinek elsajátítása

Eszközök:

- A mellékelt szöveg kinyomtatva (annyi példányban, ahányan az osztályban vannak) vagy kivetítve.
- A mellékelt képek kinyomtatva (annyi példányban, ahány csoport van) vagy kivetítve.
- Cetlik a csoportalkotáshoz.

1. Címasszociáció (3 perc)

Mielőtt a szöveg olvasásához kezdenénk, mindig érdemes feltérképezni a címmel kapcsolatos gondolatainkat, érzéseinket.

A diákok először csak a címet hallják/olvassák (felírhatjuk a táblára/csak azt vetítjük ki), és a következő szempontok alapján közösen ötletelnek.

- Miről szólhat a szöveg?
- Milyen hangulata van?
- Milyen érzékterületre hat (akusztikus/vizuális stb.)?

2. Alcímek, kiemelések elolvasása, értelmezése (10 perc)

A tanár kivetíti vagy kézbe adja a szöveget.

A osztály a tanárral közösen elolvassa az alcímeket, kiemeléseket, megbeszéli a szerepüket (tagolják a szöveget, kiemelik a lényegét, figyelemfelkeltőket), és ötletelnek, hogy miről szólhat a szöveg.

3. Szövegrészek felolvasása, lényegkiemelés (10 perc)

A tanár kivetíti vagy (kinyomtatva) kiosztja a szöveget.

Részenként felolvassa a szöveget, és mindig megkér valakit, hogy foglalja össze saját szavaival az elhangzott szövegrész lényegét.

4. Csoportalkotás (3 perc)

Szabadon választott technikával 4 fős csoportok kialakítása.

Pl.: az ugyanolyan fogalomkörbe tartozó szavakat húzókat tartóznak egy csoportba (minden cetlin egy szó legyen)

- vitorla, hajó, kapitány, árbóc;
- farmer, kord, vászon, gyapjú;
- indigókék, koptatott, fekete, vörösesbarna;
- zakó, szoknya, ruha, fürdőruha;
- rézszegecs, bőrcímke, duplavarrat, fémgomb.

5. Illusztrációválasztás (6 perc)

Minden csoport megkapja egy lapon/kivetítve a mellékelt illusztrációkat, majd a csoporttagoknak közösen el kell dönteniük, melyik illik leginkább a szöveghez.

A feladat elvégzése után minden csoport indokolja döntését!

6. Szakszavak definiálása (8 perc)

Keressenek a diákok szakszavakat a szövegből (ha nem világos, tisztázzuk a szakszó fogalmát is), ezek kerüljenek fel a táblára!

Pl.: rövidáru, gyapjú, indigó, rézszegecs, duplavarrat, bőrcímke.

Minden csoport válasszon egyet, és definiálja (ha nem világos a definíció fogalma, tisztázzuk, esetleg egy szövegből választott példán keresztül mutassuk be)!

Hallgassák meg egymás definícióit!

7. Megbeszélés (5 perc)

Elevenítsük fel a szövegfeldolgozás eddig tanult lépéseit (esetleg kerüljön fel a táblára)!

Kérdezzünk rá a diákok véleményére a lépések hasznosságával kapcsolatban!

Nadrág – vitorlavászonból

Levi ötlete

1847-ben egy bajorországi zsidó család 18 éves sarja, **Levi**, apja halála után úgy döntött, Amerikában próbál szerencsét. Akkor még nem sejtette, hogy ezzel a cselekedetével a történelem egyik legelterjedtebb viseletét alapozza meg...

Eleinte unokafivére rövidáruboltjában segédkezett, majd amikor beköszöntöttek az aranyláz évei, neki sem volt maradása New Yorkban, hanem **követe több ezer kortársát Nevadába**. Ha aranyat nem is, azért a maga aranytojást tojó tyúkját itt találta meg.

Unokafivéréből, David Sterntől útravalónak ugyanis egy szállítmányra való durva szövésű vitorlavásznat kapott, melyet sátoralapanyagként szeretett volna értékesíteni az aranyásóknak. Mikor megérkezett, és alaposan felmérte a helyzetet, rájött, hogy a legeslegnagyobb szükség nem sátrakra van, hanem **jó erős nadrágokra**, amelyek kibírják a folyamatos térdelést, sarat, vizet, forró homokot, egyszóval mindent. Akkoriban még nem találták fel a műszálat, és a férfinadrágok méregdrága gyapjúból készültek. Az ifjú Levinek villant át az agyán elsőként az a gondolat: **milyen lenne a munkaruha vitorlavászonból?**

Ezután már ment minden, mint a karikacsapás: az első példány megvarrása után a fiatalember értesítette bátyját, aki rögtön felismerte a zseniális ötletet. San Franciscóban nyitott egy kis szabóműhellyel egybekötött üzletet, ahol elkezdtek árulni a vitorlavászonból készült strapabíró munkaruhát. A cégtáblán pedig megjelent az azóta fogalommal vált Levi Strauss & Co. felirat.

Különleges ismertetőjelek

Ami a korai példányok küllemét illeti – nem biztos, hogy első pillantásra felismernénk bennük a farmer őseit; ezek ugyanis **vörösesbarna** színűek voltak, később jött a tetszetősebb, **indigóval festett kék változat**. 1860-ban tűntek fel zsebein a varratok erősítését szolgáló **részzegecsek**, és a sasszárnyakra emlékeztető íves **duplavarratok**. Három év múlva pedig megjelent a hátsó övrészen díszelgő **bőrcímke**, rajta a híres ábra, melyen két, egymással ellentétes irányba igyekvő ló sem képes szétszakítani a Levi's nadrágot.

A farmer és a divat

A legendás farmer még a **nagynevű divatházak** kollekciójában is időről időre felbukkan – már régóta nemcsak nadrág formájában. A néhai vitorlavászon sok mindenre ihlette a tervezőket: **zakó, szoknya, ruha, de még fürdőruha és esküvői ruha is készült belőle**. Napjainkban évente két és fél milliárd méter farmeranyagot dolgoznak fel; Amerikában pedig, ahol a farmer szinte a nemzeti öntudat egyik szimbólumává vált, egy átlag lakosra hat-hét pár jeans jut, nagyjából annyi, ahány kötet Biblia van egy hétköznapi texasi családban.

ILLUSZTRÁCIÓK

Levi Strauss

